

DE MARCHE EEN EN AL CHARME IN HET HART VAN ITALIË

“.....De Marche zijn voor mij het Oosten, de Oriënt, de zon die de dageraad begroet; het licht van Urbino in de zomer.....”

Mario Luzi (Dichter, 1914-2005)

ALGEMENE INTRODUCTIE

Gelegen aan de **Adriatische Zee in het midden van Italië**, met iets meer dan anderhalf miljoen inwoners verspreid over de 5 provincies **Ancona, tevens de hoofdstad van het gewest, Pesaro Urbino, Macerata, Fermo en Ascoli Piceno**, en met slechts één op de vier gemeentes met meer dan vijfduizend inwoners, vormen de **Marche**, in Italië van oudsher bekend als “poort naar het Oosten”, het enige Italiaanse gewest in het meervoud. Gekenmerkt door de aanwezigheid van de Apennijnen, die geleidelijk via evenwijdig lopende dalen aflopen naar zee, onderscheidt het gewest zich door haar unieke schoonheid en bracht het grote namen voort: van Giacomo Leopardi tot Rafaël, van de componisten Giovanni Battista Pergolesi en Gioachino Rossini tot operacomponist Gaspare Spontini, van de priester-ontdekkingsreiziger-cartograaf Matteo Ricci tot Frederik II (van Hohenstaufen). Allemaal werden ze in de Marche geboren.

DE CHARME VAN DE MARCHE: 5-ZINTUIGENTOERISME

De Marche ontdekken is als een meervoudige zintuiglijke reis: al onze zinnen worden er intensief bij betrokken. **Vijf** zintuigen worden door de Marche in vervoering gebracht, dankzij het grondgebied van de **vijf** provincies, die heel verschillend zijn, maar ook heel erg op elkaar lijken in die zin dat elk stadje, elke uithoek van de Marche steeds nieuwe en verrassende emoties oproept bij de bezoeker.

Ons **gezichtsvermogen** wordt betoverd door een grote verscheidenheid aan meeslepende landschappen: de zee en een kust met heel verschillende karakters; de uitgestrekte heuvels met hun unieke profiel, waar de natuurlijke kleuren zich meesterlijk vermengen met de inbreng van de mens, duidelijk zichtbaar in de historische stadjes, heiligdommen, kastelen en abdijen; de Apennijnen, met bossen, valleien en bergtoppen om te verkennen en waar nog steeds de legende van Sibille rondwaart. In de dorpjes en stadjes zijn talrijke musea en kerken, kostbare schrijnen voor de talloze kunstwerken die hier worden bewaard: van Crivelli tot Piero della Francesca, van Rafaël tot Bellini, van Titiaan tot Lotto. En dan noemen we alleen nog maar de belangrijkste, maar daarnaast vinden we kunstwerken van minder bekende artiesten of kunst- en folklore-uitingen die, samen met de werken van de meesters, de geschiedenis vertellen van een gebied dat is gevormd door trotse stadsstaatjes en invloedrijke stadsbesturen.

De **tastzin** wordt gevoed door een grote verscheidenheid aan ambachtelijke producten van uitzonderlijke kwaliteit, zoals filigraanpapier, of gekloste kant, of door keramiek en majolica dat op traditionele wijze wordt vervaardigd.

Het **gehoor** wordt gestreeld door de onsterfelijke muziek van de componisten Rossini, Pergolesi en Spontini die op elk internationaal festival - het ROF, Rossini Opera Festival, of het Pergolesi Spontini Festival - opnieuw weerklinkt, net als tijdens de talrijke voorstellingen die gedurende het operaseizoen in de theaters en concertzalen in de Marche worden opgevoerd. Een treffend voorbeeld hiervan is het operaseizoen in het Sferisterio-theater in Macerata. Heel discreet weerklinken hier zelfs de dichtregels van Leopardi, beschermengel van alle moderne en hedendaagse dichters uit de Marche.

De **reukzin** wordt geprikkeld door duizenden geuren, waarbij elke geur aangename gevoelens van welbehagen en levensvreugde oproept. De Marche zijn inderdaad een land van geuren: van een zeebriesje en de geur van vers gevangen vis tot de uitgestrekte velden lavendel of brem in Conero, van de geur van wijnen die verhalen over de geschiedenis van de heuvels waar de verschillende wijnstokken worden verbouwd tot de sterke truffelgeur uit Acqualagna en het berggebied van de Apennijnen, tot de overheerlijke geuren van de vleeswaren uit Carpegna, Fabriano, Visso, en de geuren van de verschillende kazen uit de streek.

De **smaak** wordt bevredigd door een rijk scala aan streekproducten en wijnen; de keuken van de Marche biedt traditionele boeren- en vissersgerechten, vaak aangepast aan de hedendaagse smaak maar zonder ooit de hoog in het vaandel staande waarden als echtheid, eerlijkheid en aandacht voor kwaliteit uit het oog te verliezen. Smaak en een goede maaltijd betekenen veel meer dan gewoon aan tafel gaan, ze bepalen in belangrijke mate de hele levensstijl van de bewoners van de Marche, een levensstijl die wordt gekenmerkt door eenvoud en respect voor tradities.

De emoties die de bezoeker van de Marche dankzij de vijf zintuigen ervaart, veroorzaken niet alleen een lichamelijk welzijn, maar hebben ook hun uitwerking op het gemoed, waardoor een bezoek aan de Marche verandert in een waar herstel van lichaam en geest.

CULTUUR, DE KERN VAN DE MERKNAAM 'MARCHE'

De Marche vormen een netwerk van **kunststeden en historische stadjes**, die als edelstenen zijn ingezet in de bebouwde heuvels en valleien van de **Adriatische Zee** tot aan de **Apennijnen** en waar meesterwerken zijn te vinden van Rafaël, Piero della Francesca en Lorenzo Lotto, P.P. Rubens en Titiaan, **historische theaters** uit de 18de eeuw, oude **Romeinse wegen en amfiteaters**, **historische bibliotheken**, **keramiekwerkplaatsen**. Het is een gewest dat een rijk cultureel programma aanbiedt met bekende evenementen als het **Rossini Opera Festival** in Pesaro, het **Sferisterio Opera Festival** in Macerata en het **Pergolesi Spontini Festival** in Jesi en in de **Esinavallei**.

De Marche worden ervaren als een **groot wijdverspreid museum**, een **natuurpark** en een **maritiem park**, met als topper het Nationale Park van de Monti Sibillini. Het gewest heeft tal van onderscheidingen ontvangen: **16 Blauwe vlaggen** (voor de stranden), **17 Oranje vaandels** (kwaliteit toerisme en milieu in kleine kernen), **18 onderscheidingen voor I Borghi più Belli d'Italia** (de Mooiste Stadjes van Italië).

Naast musea, bibliotheken, archieven en theaters bestaat het culturele erfgoed ook uit veel religieuze monumenten: **abdijen, kloosters** en **kerken** liggen verspreid over het hele gebied. Van de religieuze bouwkunst naar de wereldlijke: de Marche zijn inderdaad ook rijk aan **kastelen, vestingwerken** en **burchten** die getuigen van een roemrijk en rumoerig verleden; veel is er nog intact en overal in de Marche terug te vinden. **Urbino**, een van de belangrijkste steden in de Renaissance, waar hertog **Federico da Montefeltro** het Palazzo ducale (hertogelijk paleis) liet bouwen, een van de mooiste vorstelijke verblijven in Europa, staat op de werelderfgoedlijst van **UNESCO**.

Loreto huisvest een van de beroemdste Mariaheiligdommen in Europa en is tegelijkertijd rijk aan kunstschaten. **Ascoli Piceno** is een van de mooiste middeleeuwse stadjes in Italië, met haar torens en prachtige met travertijn beklede gebouwen

Kortom, de Marche vormen een gewest waar cultuur aan de basis van alle waarden ligt, juist omdat deze duizendjarige cultuur deel is gaan uitmaken van de “modus operandi”, van de levensstijl en van de producten van de regionale economie. De Marche vormen inderdaad een eeuwenoud gewest dat tegelijkertijd uitermate modern en innovatief is; een gewest “open to change”, maar tegelijkertijd gehecht aan de eigen waarden en tradities waaruit het steeds nieuwe inspiratie put; een gewest dat, dankzij de hoge kwaliteit van het leven en van het milieu, in Italië de streek is waar men het oudst wordt; een gewest waar de historische samenhang tussen cultuur en de aanpakkersmentaliteit, kunst en vernuft, creativiteit en ambachtskunst van het **Made in Marche** een merk heeft gemaakt dat wereldwijd wordt (h)erkend.

De **cultuur** is de kern van het **merknaam Marche**: in 2010 was de Amerikaanse acteur **Dustin Hoffman** de hoofdrolspeler in het promotiefilmpje waarmee het gewest de Marche zich in Italië en in de rest van de wereld op de kaart zette. De acteur leest, wandelend door de heuvels en in de theaters van het gewest, een van de **gedichten** die **symbool** staan **voor de Italiaanse letterkunde**: *l'Infinito (De Oneindigheid)* van **Giacomo Leopardi**. Een filmpje dat zeer succesvol was dankzij de innovatieve en alternatieve wijze waarop de Marche zich wisten te presenteren. Deze vernieuwende aanpak had een vervolg tijdens de **Expo 2010 in Shanghai** waar de Marche het beste van haar culturele, toeristische en economische producten heeft gepresenteerd met “*Marche: The land of Magic*”, waar de magische **Winx**, bedacht door Iginio Straffi uit Loreto, over de Marche vertellen in een filmpje met prachtige visuele effecten waarbij gebruik gemaakt wordt van 3D-technieken.

DE KERNEN VAN DE MARCHE: DE KUNSTSTEDEN

Ancona is een kuststad en kan zich beroemen op een uniek fenomeen, dat maar weinig andere steden waar ook ter wereld met haar gemeen hebben: het schouwspel van de zon die uit zee opkomt en in zee ondergaat. De hoofdstad van de Marche, gesticht door Doriërs uit Syracuse in de 4de eeuw voor Christus, kan bogen op een historisch centrum dat rijk is aan kerken en musea met als hoogtepunt de kathedraal van San Ciriaco (Sint Cyriacus), een prachtig romaans monument dat hoog boven de haven van de stad uittorent.

Pesaro, met bijna honderdduizend inwoners, is, na de hoofdstad Ancona, qua inwonersaantal de tweede stad van het gewest de Marche: met een historisch centrum dat nog steeds de pracht en praal van de heerschappij van de familie Della Rovere uitademt en de rijke musea, was de stad de geboorteplaats van Gioachino Rossini. Aan deze persoon is het jaarlijkse Rossini Opera Festival gewijd en zijn oeuvre wordt beschermd door de Fondazione Rossini (Stichting Rossini). De stad organiseert tevens het internationale Mostra del Nuovo Cinema (Festival van de Nieuwe Film).

Urbino wordt in “**Il Principe**” (De heerser) van **Niccolò Machiavelli** als de ideale stad beschouwd, een stad, in opdracht van Federico da Montefeltro in de vorm van een paleis gebouwd, waar de elegante en verfijnde samenleving van de zestiende eeuw zich vestigde. De stad wordt beschreven in de bewonderenswaardige pagina's van “**Il Cortegiano**” (De Hoveling) van Baldassar Castiglione en staat op de Werelderfgoedlijst van Unesco. Urbino is de geboortestad van de schilder Rafaël (1483-1520).

Macerata, nog steeds ommuurd door zestiende-eeuwse verdedigingswerken, wordt doorkruist door talrijke straten die allemaal omhoog lopen naar het oude, historische centrum. Hier bevindt zich de Loggia dei Mercanti, het theater Lauro Rossi en niet ver ervandaan vinden we in Palazzo Buonaccorsi de stedelijke musea met de beroemde Eneidegalerij, meesterwerk uit de achttiende eeuw. In de

geboortestad van de priester Matteo Ricci (1552-1610) vindt tevens het beroemde Sferisterio Opera Festival plaats.

Fermo, een oude Romeinse kolonie, waar je via typisch middeleeuwse rondlopende straatjes de top van de heuvel bereikt, de Girfalco: van hier geniet u van een adembenemend panorama dat zich uitstrekt van de zee tot aan de bergtoppen van de Monti Sibillini. Piazza del Popolo, in het centrum van de stad, huisvest de historische bibliotheek en de stedelijke pinacothek met de Geboorte van Christus van P. P. Rubens. Op een steenworp afstand staat het Teatro dell'Aquila, een van de mooiste historische theaters in de Marche.

Ascoli Piceno werd volgens de overlevering, zoals opgetekend in oude literaire werken van Strabo, Plinius en Festo, gesticht door een groep Sabijnen, die tijdens hun trektocht, *ver sacrum* genoemd, werden geleid door een specht, de heilige vogel van Mars. De prachtige Romeinse overblijfselen, de romaanse en gotische sporen zijn onuitwisbaar in de stad die ook wordt gedefinieerd als 'de stad met de honderd torens'.

EN VERDER OOK NOG.....

Loreto. De stad **Loreto** heeft zich rond de beroemde *Basiliek* gevormd die het **Heilige Huis** van Nazareth herbergt, waar volgens de overlevering de Maagd Maria werd geboren, opgroeide en de aankondiging van de wonderbaarlijke geboorte van Jezus ontving. Het Maria-heiligdom, na Lourdes het meest bezochte ter wereld, is een schatkamer vol kunstwerken van onder andere Luca Signorelli, Melozzo da Forlì en Lorenzo Lotto.

Recanati. *Wie over Recanati spreekt, vertelt het levensverhaal van Giacomo Leopardi*. Zijn gedichten komen spontaan bij ons op: *het Plein* uit Sabato del Villaggio (Zaterdag in het dorp), *de Toren* uit Il Passero Solitario (De eenzame mus) naast de Kerk van de Heilige Augustinus; *de Heuvel* uit L'infinito (De Oneindigheid) op de berg Tabor. De herinnering aan deze grote dichter is ook tastbaar in de Bibliotheek van Casa Leopardi waar meer dan 20.000 boeken worden bewaard, die bijeengebracht zijn door de vader van Giacomo, Graaf Monaldo.

Gradara. De **rotsburcht** van Gradara vertegenwoordigt een van de best bewaard gebleven middeleeuwse bouwwerken in Italië en de twee **stadsmuren** die de burcht beschermen zorgen ervoor dat het ook een van de meest indrukwekkende bouwwerken is. In het kasteel verbleven Lucrezia Borgia en Francesca di Rimini, die samen met Paolo de hoofdpersoon is in een van de bekendste liefdesgeschiedenissen, door Dante in de Divina Commedia beschreven.

Grotte di Frasassi. De Grotten van Frasassi behoren tot de meest spectaculaire karstgrotten in de wereld. De bezoekers ervaren een prachtige, verborgen wereld, een betoverende omgeving, rijk aan prachtige verkalkingen. De stilte wordt slechts verbroken door het geluid van waterdruppels, die ervoor zorgen dat het grottencomplex leeft en voortdurend verandert.

CULTUREEL ERFGOED

De cultuur ligt als een fijnmazig netwerk verspreid over de Marche, waardoor het gewest de benaming van "groot wijdverspreid museum" ook werkelijk verdient: 500 pleinen, meer dan 1.000 belangrijke monumenten, meer dan 100 kunststeden, 33 rotsburchten, 106 kastelen, 15 vestingen, 170 torens, talrijke historische woningen met tuin, waarvan vele voor het publiek zijn geopend, duizenden kerken, waaronder 200 romaanse, meer dan 90 goed bewaard gebleven abdijen, 183 heiligdommen, 34 archeologische plaatsen, 73 betoverende historische theaters. De grootste museumdichtheid in Italië met ongeveer 400 musea, pinacotheken en museale verzamelingen op 246 gemeenten, en daarnaast

wel 315 bibliotheken waar meer dan 4 miljoen boeken worden bewaard, waaronder het zeer oude boek van de **Heremiet van Fonte Avellana** (PU), de Oliveriana Bibliotheek in Pesaro, de bibliotheek van **Palazzo Leopardi in Recanati** (MC) en niet te vergeten de **Nationale Galerie van de Marche in de stad Urbino**, cultureel erfgoed van Unesco.

DE MARCHE, EUROPEES MUZIEKLAND EN THEATERGEWEST

Het culturele erfgoed van de Marche bestaat onder meer ook uit een aantal waardevolle historische theaters, die dateren uit de achttiende en negentiende eeuw: ware bouwkundige juweeltjes, rijk aan kunstwerken, die dankzij de uitzonderlijke bijdrage van het gewest aan de restauratie in ere zijn hersteld en zijn teruggegeven aan de gemeenschap. Vandaag de dag beschikken de Marche over ongeveer zeventig historische theaters uit de achttiende en negentiende eeuw. Hierdoor werd het mogelijk weer allerlei culturele activiteiten te organiseren en dit heeft een positieve invloed gehad op het behoud en herstel van de vele, oude, historische kernen in de Marche. In het kielzog van deze voortdurende en continue aandacht voor het theater bieden de Marche het hele jaar door kwalitatief hoogstaande programma's aan en worden er bekende evenementen georganiseerd die zijn verbonden aan de grote musici die in de Marche zijn geboren: **Gioachino Rossini, Gaspare Spontini en Giovan Battista Pergolesi**, die met zijn muziek ook Bach en Mozart beïnvloedde. Ook kunnen de Marche zich beroemen op de operaseizoenen van Jesi, Ancona, Fermo en Ascoli Piceno waar traditionele en innovatieve ideeën harmonieus samengaan, en op een Filharmonisch Orkest - een van de 13 door het Ministerie erkende - dat optreedt tijdens het operaseizoen en een voortreffelijk concertprogramma aanbiedt in de belangrijkste theaters van het gewest.

FESTIVALS EN UITVOERINGEN

Het hele jaar door vinden vele belangrijke evenementen met internationale weerklank plaats, zoals bijvoorbeeld het Operaseizoen in het Sferisterio van Macerata en het Rossini Opera Festival in Pesaro; het Pergolesi Spontini Festival in Jesi (in september); ook zeer de moeite waard: klassiek theater (Falerone, Urbisaglia, Cupra Marittima), jazz en blues Festivals (Fano, Ancona, Porto Sant'Elpidio, San Severino Marche), het Internationale Culturele Festival 'Adriatico Mediterraneo' (Ancona), dans (Civitanova Marche), toneel (Sirolo, Polverigi, Amandola, Porto Sant'Elpidio en de voorstellingen in Jesi, Fabriano, Ancona, Ascoli Piceno, Fermo...), klassieke muziek (Urbino, Senigallia...), cabaret (Grottammare...) en, voor de film liefhebbers, kunnen we de het Nationale Filmfestival van Pesaro van harte aanbevelen.

DE MARCHE EN DE MIDDELEEUWEN: DE FRANCISCAANSE ROUTES

De Marche zijn ook sterk beïnvloed door de persoon Franciscus van Assisi, uiteraard vanwege de geografische nabijheid van Umbrië, maar ook door de gevoelde verwantschap en doordat de heilige vanaf het eerste uur door de Marche in het hart werd gesloten. Sint Franciscus reisde voor het eerst in 1209 naar de Marche en trok toen hoofdzakelijk door het gebied rond Ancona. In 1282 telde deze provincie maar liefst 85 kloosters. De franciscaanse beweging vormt dan ook een belangrijke episode voor de Marche en heeft vanaf de dertiende eeuw de cultuur in deze gebieden sterk beïnvloed. Om de franciscaner kerken, musea en routes in de Marche te ontdekken kunt u de website www.francescanesimomarche.it raadplegen, waar u uitgebreide informatie over de geschiedenis, de plaatsen, de routes en de verspreiding van de franciscaanse beweging in de Marche aantreft.

INFO: www.francescanesimomarche.it

DE MARCHE EN DE MIDDELEEUWEN: DE KLOOSTERROUTES

Als een van de vele primeurs van de Marche kan worden vermeld dat het gewest, geografisch gezien, een van de eerste gebieden op het schiereiland was dat het verschijnsel van het kloosterleven omarmde, een spirituele beweging die in de derde eeuw na Christus in het Oosten is ontstaan en zich vervolgens al in de vierde eeuw ook naar het Westen heeft uitgebreid, vooral dankzij het charisma van de **heilige Benedictus van Nursia (Norcia)**. Zijn Orde, de eerste op schrift gestelde regelgeving voor het kloosterleven, gebaseerd op de waardigheid van de arbeid en de heiligheid van het gebed, vertegenwoordigt het begin van een nieuwe manier van leven, die overal in Europa enorm veel navolging vindt en een van de pijlers wordt waarop de westerse beschaving zich ontwikkelt. Mede door de toegankelijkheid van de routes door de dalen, van Foglia tot Tronto, werden de Marche als vanaf de zevende en achtste eeuw bevolkt door diverse kloostergemeenschappen, vaak op korte afstand van elkaar en langs de wegen die door de eerste pelgrims op weg naar Rome werden bewandeld. Heel de Marche zijn bezaaid met abdijen en kloosters.

INFO: www.turismo.marche.it

DE MARCHE EN DE RENAISSANCE: LORENZO LOTTO

De werken van Lorenzo Lotto (Venetië 1480 - Loreto 1557), verspreid over de provincies Ancona en Macerata, worden zowel in musea en pinacotheken als in kerken en godshuizen bewaard. De band tussen de Venetiaanse schilder en de Marche was van langdurige en blijvende aard. De werken die in de Marche zijn gemaakt geven, in hun totaal, inzicht in het ontstaan, de betekenis en de ontwikkeling van de artistieke loopbaan van de schilder. De verspreiding van het erfgoed van Lotto over verschillende plaatsen is bovendien een mooie gelegenheid kleinere en grotere plaatsen te ontdekken, die stuk voor stuk hun eigen cultureel en artistiek karakter hebben.

INFO: www.turismo.marche.it

ONTDEK DE MARCHE en DE MUSEA MET DE MUSEUMKAART

De museumkaart 'Musei Marche' geeft gratis en onbeperkt toegang tot de musea en de archeologische plaatsen tijdens de normale openingstijden. Deze museumkaart geeft bovendien recht op korting en speciale aanbiedingen voor evenementen, tentoonstellingen en tal van andere voordelen op toeristisch en cultureel gebied. De actuele lijst met alle deelnemers en de bijbehorende voorwaarden is op de site te raadplegen onder de kop "Strutture Convenzionate", of via het telefoonnummer 800.439392 (gratis vanuit Italië).

INFO: www.cartamusei.marche.it

BELEEF DE MARCHE: VAN DE ZEE TOT DE BERGEN

DE KUST

Het kustlandschap van de Marche van Gabicce Mare tot San Benedetto del Tronto is zowel qua vorm als kleur zeer afwisselend. Van de witte kliffen die de azuurblauwe Adriatische Zee domineren tot het heldergroen van de heuvels, bezaaid met oude burchten, en het okergeel van de uitgestrekte zandstranden. Met een **kustlijn van 180 kilometer, 26 plaatsen** aan de Adriatische Zee, de zeehaven van Ancona en **9 jachthavens, 16 blauwe vlaggen**, die garant staan voor de waterkwaliteit en de kwaliteit van de aanwezige faciliteiten, bieden de Marche de toerist de keus uit fijne zandstranden, grind- of rotsstranden met klippen of palmbomen. Veel kuststadjes kennen een “paese alto” (hoge stad), beschermd door de muren van een kasteel dat zich hoog in de heuvels heeft verschanst, de oorspronkelijke woonkern, en de “marina”, een vlakke, laagliggende streek langs de kust die pas veel later werd bewoond en voor de handel werd benut. In enkele badplaatsen zijn **musea** geopend die **aan de zee zijn gewijd**: het Museum “Washington Patrignani”, gewijd aan de zeegechiedenis van het gebied rond Pesaro, in Pesaro, het Malacologisch Museum Piceno (schelp- en weekdieren) in Cupra Marittima, het Vismuseum “Augusto Capriotti”, het Museum van de Amforen en de Zeepinacothek in San Benedetto del Tronto. Aan de kust kunnen uiteraard vele **sporten** worden beoefend: windsurfen, waterskiën, zeilen, duiken, kitesurfen, zwemmen en beachvolleyballen.

DE HEUVELS

Het heuvelland, ofwel tweederde van het totale grondgebied van de Marche, is exemplarisch voor het harmonieus samensmelten van natuurlijke aspecten en door de mens aangebrachte veranderingen. Het landschap kende oorspronkelijk een traditie van deelpacht die tegenwoordig grotendeels is vervangen door intensieve en gespecialiseerde landbouw, zoals het verbouwen van graan, wijnbouw en olijventeelt; ook de productie van streekproducten met een kwaliteitskeurmerk neemt fors toe, zo hebben bijvoorbeeld twintig wijnen uit de Marche het kwaliteitskeurmerk DOC (16) en DOCG(4). Oude landhuizen of herenboerderijen zijn veranderd in toeristische accommodatie (**agrotourisme en country houses**), waar overnacht kan worden, biologische producten kunnen worden gekocht of streekgerechten kunnen worden geproefd die kenmerkend zijn voor de keuken van de Marche. In de Marche zijn **18 plaatsen** ingedeeld bij de “**Borghi più belli d'Italia**”, de mooiste stadjes van Italië (in de heuvels zijn dit: Cingoli, Corinaldo, Gradara, Grottammare, Matelica, Montecassiano, Montecosaro, Montefabbri, Montefiore dell'Aso, Montelupone, Moresco, Offagna, Offida, San Ginesio, Treia; in de bergen: Esanatoglia, Sarnano, Visso). En aan **17 gemeenten** is het **Oranje vaandel** toegekend (in de heuvels zijn dit: Acquaviva Picena, Camerino, Corinaldo, Gradara, Mondavio, Montecassiano, Montelupone, Monterubbiano, Ostra, Ripatransone, San Ginesio, Staffolo, Urbisaglia; in de bergen Genga, Mercatello sul Metauro, Pievebovigliana en Sarnano). In de Marche zijn bovendien **40 Groene vlaggen** toegekend aan landbouwbedrijven, provincies, gemeenten, berggemeenschappen en parken die zich onderscheiden door de zorg en aandacht voor het landschap en het milieu. Van de geschiedenis van de deelpachters, hun werk en leven getuigen de musea die zijn gewijd aan het boerenbedrijf, en hier worden ook de door de pachters op het land gebruikte werktuigen bewaard. Onder de bekendste musea vallen: het museum in Senigallia, genoemd naar de grote economisch historicus Anselmi, het museum in Montefiore dell'Aso, Morro d'Alba, Pieve Torina, Sassoferrato en het Karrenmuseum in Filottrano.

BESCHERMDE GEBIEDEN

In de Marche is meer dan 90.000 hectare, bijna 10% van de totale oppervlakte van het gewest, beschermd gebied: **twee nationale parken** (NP Monti Sibillini en NP Gran Sasso en Monti della Laga), **vier gewestelijke parken** (Monte Conero, Sasso Simone e Simoncello, Monte San Bartolo, Gola della Rossa e di Frasassi), **zes natuurreservaten** (Abbadia di Fiastra, Montagna di Torricchio, Ripa Bianca, Sentina, Gola del Furlo, Monte San Vicino e Monte Canfai), meer dan **100 floristische gebieden**, **15 staatsbossen**, meer dan **60 educatieve studiecentra** (beuken, haagbeuken en Europese hopbeuken, essen, hulst, berken en verschillende soorten orchideeën). In de bossen leven nog steeds herten, reebokken en wolven. Van de vogels noemen we de koningsadelaar, de lannervalk, de alpenkraai en de oehoe.

DE BERGEN

Het berggebied van de Marche biedt de bezoekers uitzonderlijk natuurschoon. De Apennijnen bieden de sneeuwliefhebbers pistes waar naar hartenlust het **alpineskiën** (of Noords skiën) of **langlaufen** kan worden beoefend over parcoursen variërend in lengte en moeilijkheidsgraad. In de Monti Sibillini is de omgeving ook geschikt voor technischer onderdelen, bijvoorbeeld voor skitochten en tourskiën. De alpineskiërs kunnen gebruik maken van de moderne skiliften van **Monte Catria** in Frontone, van **Monte Nerone** in Piobbico, **Villagrande di Montecopiolo** en **Eremo del Monte Carpegna** in de provincies Urbino en Pesaro, van **Sassotetto** en van de **Maddalena** in Sarnano, van **Pintura** in Bolognola, van **Frontignano** in Ussita en van **Monte Prata** in Castelsantangelo sul Nera in de provincie Macerata, van **Forca Canapine** in Arquata del Tronto en van **Monte Piselli** in de provincie Ascoli Piceno. Voor de langlaufers zijn er geschikte pistes op de **Piani di Ragnolo** in Acquacanina in de provincie Macerata. In de andere jaargetijden bieden deze prachtige bergplaatsen alle voorwaarden voor bergtochten - te voet, te paard of op de **mountainbike** - over routes die zijn uitgezet door de talrijke educatieve centra die in het gebied aanwezig zijn. Er kunnen ook andere sporten worden beoefend: paragliding, in de beken avontuurlijke watersporten zoals rafting, kanoën en canyoning. De **natuurhistorische musea**, verspreid over het hele gebied, stellen de meest kritische wetenschappers tevreden (Abbadia di Fiastra, Amandola, Apecchio, Ascoli, Fermo, Genga, Ostra, Piobbico, Serra San Quirico, Pioraco, Smerillo; het Museum der Aardwetenschappen in Piandimeleto, het Avifaunamuseum in Sarnano en Montefortino).

DE MARCHE EN DE SMAAK.: WIJN EN CULINAIRE TRADITIES

De Marche, rijk aan culinaire tradities, hebben met wijsheid de kruiden en vetten, de geuren van de zee en de parels van het binnenland, zoals de truffel, weten te doseren. De waarde en de bescherming van de producten wordt gewaarborgd door verschillende keurmerken zoals het **DOP**-keurmerk (BOB - Beschermd OorsprongsBenaming) en de aanduiding **IGP** (BGA - Beschermd Geografische Aanduiding).

Groot is de verscheidenheid aan **wijnen** uit dit gewest: **16 wijnen met doc-keurmerk** en **5 wijnen met het docg-keurmerk**. Een verplichte stop om de wijncultuur te leren kennen zijn de **streekgebonden enotheken**; de **wijnroutes** verbinden de geur van de wijn met de charme van de heuvels en de kunstschaten in het gebied. De in de Marche geproduceerde **likeuren** kunnen bogen op een lange en oude traditie. Dankzij de structuur van het gebied, gedomineerd door de bergen en gelegen aan zee, is de keuken in de Marche zeer gevarieerd en worden schotels met een sterke, krachtige smaak, vaak op basis van vlees, afgewisseld met gerechten op basis van schaaldieren, vis en zeevruchten. De Marche zijn bekend vanwege de **truffels**, zowel de witte als de zwarte, en verder om de **olie**, **honing**, **paddenstoelen**, **tuinbouw** en **biologische producten**. Ook de **pasta** vormt een belangrijk onderdeel van de culinaire traditie in de Marche en wordt gebruikt voor het bereiden van smakelijke **recepten**. Heerlijk zijn ook de voor de streek kenmerkende **koekjes en gebakjes**. Het hele jaar door worden er

in de Marche gastronomische evenementen georganiseerd: van product- en dorpsgebonden feesten tot wijnfeesten.

AMBACHTELIJKE PRODUCTEN

Tot op de dag van vandaag worden in de ambachtelijke werkplaatsen in de Marche, en niet alleen daar, de “oude beroepen” van generatie op generatie doorgegeven. Een van de oudste tradities is wel de **leerbewerking**, een traditie die zich tegenwoordig kan beroemen op een rijke industrie voor de productie van schoenen, tassen en andere lederwaren met name in de provincies Macerata en Fermo. Op internationaal niveau is de **papierbewerking** in Fabriano beroemd, waar ook het Papier- en Filigraanmuseum is gevestigd. Deze traditie treft men ook nog aan in **Pioraco**. Een andere artistieke, ambachtelijke sector in het gewest is die van de **terracottaproducten**, verspreid van Montottone in de provincie Fermo tot Appignano in de provincie Materata, tot Fratterosa in de Cesanovallei, waar tevens een belangrijk museum is gevestigd dat aan deze traditie is gewijd. Majolica wordt vervaardigd in Urbino, Urbania (voorheen Casteldurante), in Pesaro en in Ascoli Piceno: in al deze steden staan **musea** waar meesterwerken worden tentoongesteld uit de periode van de veertiende tot de twintigste eeuw. Overal in de Marche wordt **smeedijzer** bewerkt. Een van de bloeiende centra in deze sector is de streek rond Ascoli, en dan met name Force en Comunanza, waar de koperslagers van vandaag een eeuwenoude traditie voortzetten. In Jesi, Fossombrone en Fano vinden we de ateliers van de **goudsmeden**. In Offida wordt weer een andere, beroemde traditie van dit gewest doorgegeven, die van het **kantklossen**, met een speciaal museum en tentoonstellingen in de zomerperiode. In de textielsector, rond Cantiano en Mercatello sul Metauro, in de provincie Pesaro, mag de vervaardiging van **ruwe wollen tapijten** niet onvermeld blijven. Wereldberoemd is ook de **meubelbewerking**, vooral in de provincie Pesaro, terwijl ook het **restaureren van antieke meubels** vrij veel voorkomt, van Ostra tot Corinaldo, van Pollenza tot Amandola in de provincie Fermo. Nog een belangrijke sector is die van de **muziekinstrumenten**: in Castelfidardo worden, naast gitaren, de beroemde accordeons gemaakt en is een internationaal museum aan dit instrument gewijd. In de provincie Macerata, en dan met name in Mogliano, wordt met **biezen**, **riet** en **bamboe** gewerkt. In de provincie Fermo, van Montappone tot Massa Fermana, worden **hoeden** vervaardigd, en in het Hoedenmuseum in Montappone zijn veel oude exemplaren te bewonderen. Van Pesaro tot Cagli, van Loreto tot Recanati worden **pijpen uit hout** gesneden. En laten we tot slot de oude traditie van de **steenbewerking** niet vergeten, van het travertin in Ascoli Piceno tot aan de steenhouwertraditie van S. Ippolito.

OUDE GEBRUIKEN EN GEWOONTEN

RELIGIEUZE FEESTEN

Door de jaren heen hebben de Marche enkele oude tradities weten te behouden die verbonden zijn aan religieuze feesten. Zo zijn er bijvoorbeeld nog talrijke **levende kerststallen**, waarvan die in Altidona, in Genga, in het sfeervolle Gola di Frasassi, in het kasteel van Precicchie (gemeente Fabriano), in Comunanza, Falerone, Pioraco, Potenza Picena, Porchia (deelgemeente van Montalto Marche) een aparte vermelding waard zijn. In het gewest zijn er, niet ver van elkaar, drie belangrijke musea aan de Kerststal gewijd: in Morrovalle, Macerata en Tolentino. Noemenswaardig zijn de mechanische Kerststal in Fano in de oude kelders van het achttiende-eeuwse Palazzo Fabbri en de San Marco-kerststal in Colmurano, “Kerststallen in een kerststaldorp” kunnen worden bewonderd in de deelgemeente Quintodecimo in Acquasanta. **Het lijden van Christus** wordt opnieuw opgeroepen door “La Turba”, een traditionele, betoverende uitvoering van het Lijden van Christus op Goede Vrijdag in Cantiano; een traditie die teruggaat tot 1260. Soortgelijke evenementen worden gehouden in Mogliano, in Villa Musone di Loreto, in Porto Sant’Elpidio, Monteprandone, Monte San Pietrangeli, Pioraco, Recanati, Ripatransone. Sacramentsdag wordt gevierd met de bloemenpracht van Castelraimondo, Corridonia, Cupramontana Montefiore dell’Aso, Monterubbiano, Ortezzano, Servigliano. In Loreto wordt in de nacht van 9 december het bekoorlijk feest ter ere van de Komst van Christus in het Heilige Huis gevierd.

CARNEVAL EN NIET-RELIGIEUZE FEESTEN

Het **Carnaval van Fano**, het oudste in Italië, mag niet worden gemist, met optochten waar reusachtige, allegorische praalwagens in meerijden en dat wordt afgesloten met de grote popverbranding. Naast het carnaval van Ascoli Piceno is zeker ook het Carnaval van Offida een van de bekendste en spectaculairste Carnavals. Het kent twee belangrijke onderdelen: Lu Bov Fint (De Namaakos, Carnavalsvrijdag), ofwel de carnavalsstroomtochten van een namaakos, en de Optocht van de Vlurd (Carnavalsdinsdag), die over het plein rennen om het Carnaval te verbranden. Ook niet te versmaden: het Carnaval van Fermo, het Carnevalò van Ancona en het modernere Halloween, het Heksenfeest in Corinaldo. Op 6 januari wordt het Nationale Feest van de Befana gevierd in Urbania in de provincie Pesaro en Urbino. Een van de belangrijkste feesten die aan de graancyclus zijn verbonden, is het ‘Festa del Covo’ (Feest van de Graanschoof), een evenement met een religieuze achtergrond dat jaarlijks in de deelgemeente Campocavallo van Osimo wordt gevierd op de eerste zondag in augustus. Een van de oudste feesten is wel de Processie van de Canestrelle (Rieten Manden) in Amandola (FM), een historische uitvoering die het aanbieden van het graan aan de Zalige Antonio uitbeelddt.

HISTORISCHE SPELEN

De Marche beleven elk jaar opnieuw de betovering van de geschiedenis, o.a. door paardenrennen en optochten in historische kostuums. De AMRS (Vereniging voor Historische Spelen in de Marche) organiseert en bedenkt uitvoeringen van historische gebeurtenissen, die eeuwenlang door mondelinge overlevering zijn doorgegeven en gedramatiseerd. Talrijke historische spelen worden opgevoerd in de prachtige centra van de oude steden (onder andere het beroemde ridderfeest, de Quintana, in Ascoli Piceno), evenals grootse feesten die betrekking hebben op religieuze feestdagen of op Carnaval (zoals in Fano, Ascoli Piceno en Offida).

www.rievocazionimarche.it

THERMEN EN WELZIJN

De uitgesproken heilzame en genezende eigenschappen van de in de Marche aanwezige minerale bronnen worden zowel gebruikt voor hydrotherapie als voor botteling en voor schoonheidsbehandelingen. In de provincie Pesaro en Urbino zijn de Thermen van Monte Grimano geopend, in Macerata Feltria de Pitinum Thermae, in Petriano de Thermen van Rafaël, en in Fano de Thermen van Carignano; in de provincie Ancona vinden we in Camerano de Thermen van Aspigo (renovatie in uitvoering), en in Genga de Thermen van San Vittore; in de provincie Macerata vinden we de Thermen van Santa Lucia in Tolentino en de Thermen van Sarnano; in de provincie Fermo de Thermen van Palme in Torre di Palme en in de provincie Ascoli Piceno de Nieuwe Thermen van Acquasanta in Acquasanta Terme. De thermen zijn inmiddels ook welzijnscentra geworden, inclusief schoonheidssalon, zonnebanken, fitnessruimte, hydromassage, hydrothermale zwembaden, sauna's en beautyfarms.

SPORT EN VRIJE TIJD

De geografische structuur van de Marche, waardoor de omgeving en het landschap in een straal van enkele kilometers compleet verandert, zorgt voor een groot aanbod van sportieve activiteiten. In één enkele dag kunnen **onderwaterexcursies** worden afgewisseld met betoverende tochten te **paard** of op de **mountainbike**, of kan men deelnemen aan een **beachvolleytoernooi** om zich daarna te wagen aan het **free climbing**, hangend aan de witte kliffen die loodrecht uit zee oprijzen; het aanbod varieert van **kanovaren** tot jeu-de-boulen, van **schaatsen** tot **vliegen**, van **bowlen** tot **golven**, van **grotten onderzoeken** tot **boogschieten**. In sommige takken van sport, zoals **motorsport**, **schermen** en **zwemmen**, maar ook **basketbal**, **ritmische gymnastiek**, **volleybal** en **tafeltennis**, blinken de Marche uit op internationaal niveau met **kampioenen** die zonder meer **Olympisch goud** verdienen. Dit geeft een goed beeld van de sportiviteit en de wedstrijdmentaliteit van een taaie bevolking die er aan gewend is op eigen krachten te vertrouwen.

AMUSEMENT EN VERMAAK

De Marche bieden veel gelegenheden tot vermaak, van *waterparken* tot *dierparken*, van *natuurwandelpaden* tot de pure vermaakindustrie met *spelotheken* of *speelautomatenhallen*; 's nachts heeft men de keuze uit intieme *pubs*, taveernes en wijnlokalen, *discotheken*, chalets aan zee die 's nachts veranderen in ontmoetingsplaatsen, *danszalen* om te stijdansen, gedistingeerde *clubs*, intieme *piano bars*.

CONGRESSEN EN CONFERENTIES

Het gewest Marche stemt haar communicatiebeleid af op de in het gebied aanwezige congresaccommodatie, die naast talrijke, niet te evenaren en zeer aantrekkelijke bijkomende voordelen als landschap, kunst en culinaire tradities, bovendien beschikt over de geschikte voorzieningen en diensten, zodat ook aan gerenommeerde evenementen plaats kan worden geboden, of het nu gaat om business of leisure: variërend van specifieke congrescentra tot kleinere centra, verspreid over de vele kunststeden, oude stadjes en historische theaters.

Hotelaccommodatie is ruimschoots aanwezig en beschikt over de voor congressen en conferenties noodzakelijke voorzieningen. Het aanbod wordt verder uitgebreid met accommodatie in **agrotourisme** en **country houses**, voorzien van de nodige ruimte en voorzieningen, waardoor het mogelijk is werkvergaderingen en andere bijeenkomsten te houden tussen de lieflijke heuvels van de Marche; even aantrekkelijk is de mogelijkheid een bijeenkomst te organiseren in een van de **historische woningen**, kloosters, kastelen, patriciërshuizen en herenboerderijen, omgebouwd tot hotel of congrescentrum.

VERBLIJFSMOGELIJKHEDEN

Een breed en gevarieerd aanbod aan *overnachtingsmogelijkheden*: van hotels tot campings en vakantieparken, van *country house* en agrotourisme waar men in alle rust kan overnachten of biologische producten kan aanschaffen en kan genieten van typische gerechten uit de keuken van de Marche tot *Bed & Breakfast*-accommodatie. Bovendien zijn meer dan 100 accommodaties speciaal ingericht en uitgerust om plaats te bieden aan meetings, conventions, vergaderingen, studiedagen of seminars.

INFORMATIE

BEZOEK DE MARCHE

www.turismo.marche.it Italiaans; Engelse en Duitse versie

www.italy-marche.info website in het Chinees en Japans

BEKIJK EN ERVAAR DE MARCHE

- Video **Marche. A land of Magic** met de **Winx**, Engelstalig:
www.youtube.com/sprintMarche?gl=IT&hl=it.
- Video 'Infinito Marche' (DVD kan worden opgestuurd en is ook in het Engels beschikbaar):
www.turismo.marche.it/tabid/762/Default.aspx
- **Inno delle Marche** [Hymne aan de Marche] van **Giovanni Allevi**:
www.regione.marche.it/portals/0/inno.swf

MATERIAAL ON LINE: brochures in het Italiaans, Engels, Frans en Duits zijn als pdf te downloaden via: www.turismo.marche.it/tabid/479/Default.aspx

AANVRAGEN VAN TEKST- EN FOTOMATERIAAL

REGIONE MARCHE

Servizio Internazionalizzazione Cultura Turismo Commercio e Attività promozionali

Via Gentile da Fabriano, 9 60125 Ancona

Tel. +39 071 8062316- fax: +39 071 8062318

e-mail: marta.paraventi@regione.Marche.it

Beschikbaarheid van beelden met een hoge resolutie on line

Sara Peiroleri

press@fourtourism.it

c. 334.2811001